

**PROGRAMACIÓN
DIDÁCTICA DO
DEPARTAMENTO DE
RELIXIÓN
-RELIXIÓN CATÓLICA-

CURSO
2022 – 2023**

ÍNDICE

1	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
1.1	Centro: IES CHAN DO MONTE.....	4
1.2	Alumnado.....	4
1.3	Departamento.....	5
2	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	6
2.1	Perfil competencial de 2º ESO coas rúbricas correspondentes.....	7
2.2	Perfil competencial de 4º ESO coas rúbricas correspondentes.....	7
2.3	Perfil competencial de 2º BACH coas rúbricas correspondentes.....	31
2.7	Anexo: Rúbrica de blog.....	40
3	OBXECTIVOS POR CURSO.....	42
4	TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE..	46
4.1	Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 2º ESO	46
4.2	Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 4º ESO	51
4.3	Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 2º BACH.....	56
5	METODOLOXÍA.....	60
5.1	Aspectos xerais.....	60
6	MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	61
7	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	62
7.1	Avaliación final.....	65
7.2	Avaliación extraordinaria.....	66
8	INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	67
9	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES E SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	69

10 ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS EN BACHARELATO.....	69
11 DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS. 70	
12 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	71
13 ELEMENTOS TRANSVERSAIS.....	71
14 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	73
15 MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	74
16 PUBLICIDADE DA PROGRAMACIÓN.....	77

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

1.1 Centro: IES CHAN DO MONTE

Situación

Chan do Monte, 23, MOGOR

Ensinanzas que oferta o centro

ESO

Bacharelato de Ciencias e Tecnoloxía e Humanidades.

ESA

FP BÁSICA I e II

Ciclos Formativos das familias de

- Administración e Xestión
- Comercio e Marketing
- Informática e Comunicacions
- Instalacións e Mantemento

1.2 Alumnado

A maior parte do alumnado procede do medio rural, dun grupo de parroquias pertencentes ao concello de Marín e situadas na costa.

O nivel socioeconómico dos nosos alumnos sitúase nun tramo medio.

A actividade cultural da zona centralízase sobre todo en Marín, vila máis importante e centro urbano ao que están máis vinculados os alumnos.

Todos os alumno que cursaron a materia de relixión no curso 2021-2022 acadaron unha avaliación final positiva. A pesares diso, algúns deles terán que repetir curso por non ter superado a avaliación de setembro noutras materias. Polo tanto, na materia de relixión, nos cursos de 2º, 3º e 4º da ESO teremos a alumnos que están a repetir curso, pero que cursaron satisfactoriamente a materia de relixión.

No primeiro mes do curso afondarase nalgúns EA que tiveron que verse vía telemática no último trimestre do curso pasado e aos que, por diversas razóns, non todos os alumnos responderon axeitadamente.

1.3 Departamento

O departamento de Relixión, que imparte a materias de Relixión Católica e Relixión Evanxélica, está integrado polos profesores:

- Jaime Justo Fernández: Relixión Católica (Xefe de Departamento)
- Rubén Torres: Relixión Evanxélica

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
RELIXIÓN CATÓLICA	1º, 2º, 3º, 4º ESO / 1º, 2º BACHARELATO	A / B	Jaime Justo Fernández
RELIXIÓN EVANXÉLICA	Non ten alumnado matriculado neste curso		

2. **CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE**

2.1 **Descrición do modelo competencial**

Neste apartado sinalamos con que competencia clave están relacionados o conxunto de estándares de aprendizaxe da nosa materia para ter o perfil competencial da mesma. Unha vez feitos os perfís de competencia elabóranse as rúbricas necesarias para avalialos.

O Decreto 86/2015 de xuño, polo que se establece o currículo de Educación Secundaria na Comunidade Autónoma de Galicia, expón as seguintes competencias clave coas súas siglas:

- 1ª) Comunicación lingüística (CCL)
- 2ª) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
- 3ª) Competencia dixital (CD)
- 4ª) Aprender a aprender (CAA)
- 5ª) Competencias sociais e cívicas (CSC)
- 6ª) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)
- 7ª) Conciencia e expresións culturais (CCEC)

E a Resolución do 11 de febreiro de 2015, pola que se publica o currículo da ensinanza de Relixión Católica da Educación Secundaria Obrigatoria segundo a Comisión Episcopal de Ensinanza, recolle a relación de estándares de aprendizaxe avaliáveis.

Acompáñase cada estándar dunha identificación onde RE é a abreviatura da materia, a primeira cifra refírese ao bloque de contidos do cal xorde o estándar, a segunda cifra é o número do criterio de avaliación que orixina o estándar e a terceira cifra é o número do estándar dun determinado criterio de avaliación. Exemplo: RE1.1.1

Seguimos as orientacións proporcionadas polo Servizo Territorial de Inspección educativa, 7 abril 2016, e imos expoñer as rúbricas que corresponden ás catro destrezas da CCL, outra destreza da CAA e a destreza "traballo en grupo" integrada na CSC. Polo tanto son seis rúbricas. Asemade, en cada rúbrica indicamos o grao mínimo da mesma para considerar que o alumno acadou o mínimo.

As rúbricas van identificadas con siglas. Exemplo: RE_R2º_CCL_EO_1 que quere dicir: Relixión_Rúbrica2ºESO_Compentencia comunicación lingüística Expresión oral_1ªrúbrica

2.2 **Perfil competencial de 2º ESO coas rúbricas correspondentes**

CCL	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
-----	--

<p><u>Destrezas:</u></p> <p>Expresión oral, EO</p> <p>Expresión escrita, EE</p> <p>Comprensión oral, CO</p> <p>Comprensión escrita, CE</p>	<p>RE1.1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.</p> <p>RE1.2.1 Distingue e debate, de forma xustificada e respectuosa, a orixe do ser humano</p> <p>RE2.1.1 Busca e escolle personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza neles a resposta de fe.</p> <p>RE2.3.1 Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.</p> <p>RE2.4.1 Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na <i>Dei Verbum</i> en torno á interpretación da Biblia, valorándoos como necesarios.</p> <p>RE2.5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.</p> <p>RE2.5.2 Coñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e humano.</p> <p>RE3.1.1 Coñece e describe as características do Deus cristián.</p> <p>RE3.1.2 Le relatos mitolóxicos, localiza rasgos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.</p> <p>RE3.2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus.</p> <p>RE3.4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.</p> <p>RE4.1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiáns e describe as súas características.</p> <p>RE4.1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de S. Paulo e explica coas súas verbas a difusión do Cristianismo no mundo pagán.</p>
--	---

CA A	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
	<p>RE1.1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.</p> <p>RE1.3.1 Valora, en situacións do seu entorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.</p> <p>RE2.1.1 Busca e escolle personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza neles a resposta de fe.</p> <p>RE2.2.1 Interésase por coñecer e valora a resposta de fe ao Deus que se revela..</p> <p>RE2.5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.</p> <p>RE2.5.2 Coñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e o autor humano.</p> <p>RE3.1.1 Le relatos mitolóxicos, localiza rasgos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.</p> <p>RE3.2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus.</p> <p>RE3.4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.</p> <p>RE4.1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiáns e describe as súas características.</p> <p>RE.4.1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de S. Paulo e explica coas súas verbas a difusión do Cristianismo no mundo pagán.</p> <p>RE4.2.1 Describe e valora a raíz da unidade e santidade da Igrexa.</p>

CSC	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
	<p>RE1.1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.</p> <p>RE1.2.1 Distingue e debate, de forma xustificada e respectuosa, a orixe do ser humano.</p> <p>RE1.3.1 Valora, en situacións do seu entorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.</p> <p>RE1.4.1 Clasifica accións do ser humano que respecta ou destrúen a creación. Clasifica cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.</p> <p>RE2.5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.</p> <p>RE3.2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus.</p>

RE_R2º_CCL_EO_1	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
Coñece e explica soamente con axuda, e guiándolle cunhas pautas concretas , a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos. Expresa só algunhas características das primeiras comunidades cristiáns pero non sabe localizalas nun mapa nin describir a súa orixe.	Coñece e explica con axuda, e seguindo unhas pautas concretas , a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos no ámbito escolar. Expresa, guiándolle, as características das primeiras comunidades cristiáns pero non sabe localizalas nun mapa nin describir a súa orixe.	Coñece e explica con bastante precisión a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos no ámbito escolar e na contorna social. Expresa, sen necesidade de guía, as características das primeiras comunidades cristiáns, sabe localizalas nun mapa pero non describir a súa orixe.	Coñece e explica de forma clara, e bastante completa e orixinal , a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos no ámbito escolar e na contorna social e cultural. Expresa sen necesidade de guía, con detalle e vocabulario apropiado, as características das primeiras comunidades cristiáns, sabe localizalas nun mapa e describir a súa orixe.

RE_R2º_CCL_EE_2	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10

<p>Redacta palabra a palabra, sen reflexión, a pesar de guiarlle, as verdades de fe contidas no Credo e non sabe explicar o seu significado.</p> <p>Non coñece nin describe por escrito, a pesar da lectura de pasaxes da Biblia, as características do Deus cristián.</p> <p>Coñece, pero non xustifica por escrito, a pesar das indicacións, a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e humano.</p> <p>Non recoñece, nin describe nin acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus, a pesar de darlle unhas orientacións claras.</p>	<p>Redacta, palabra a palabra, reflexionando, as verdades de fe contidas no Credo e non sabe explicar o seu significado.</p> <p>Coñece e describe por escrito, despois de ler pasaxes da Biblia, as características do Deus cristián.</p> <p>Coñece e xustifica por escrito, con indicacións, a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e humano.</p> <p>Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus, so no ámbito escolar.</p>	<p>Redacta, palabra a palabra, reflexionando, as verdades de fe contidas no Credo e sabe explicar o seu significado.</p> <p>Coñece e describe por escrito, despois de ler pasaxes da Biblia, as características do Deus cristián, anque utiliza un vocabulario sinxelo.</p> <p>Coñece e xustifica por escrito, a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e humano, sen ningún tipo de indicacións.</p> <p>Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus, no ámbito escolar e familiar.</p>	<p>Redacta, palabra a palabra, reflexionando, as verdades de fe contidas no Credo, sabe explicar o seu significado e a súa orixe.</p> <p>Coñece e describe por escrito, despois de ler pasaxes da Biblia, as características do Deus cristián, utilizando un vocabulario específico.</p> <p>Coñece, e xustifica por escrito, a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e humano, sen ningún tipo de indicacións e sabendo explicar claramente cun vocabulario adecuado, como Deus válese dos homes para escribir ditos Libros.</p> <p>Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus, no ámbito escolar, familiar e social, e pon exemplos da vida cotiá.</p>
---	---	---	---

RE_R2º_CCL_CO_3	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.	↓		
-----------------	--	---	--	--

Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Reconstrúe con axuda, o itinerario das viaxes de S. Paulo, pero non sabe explicar, guiándolle, a difusión de Cristianismo no mundo pagán.</p> <p>Atopa, soamente con moita axuda de modo oral, personaxes significativos do pobo de Israel e non pode identificar nin analizar as súas respostas de fe.</p> <p>Non distingue nin é capaz de debater de forma xustificada e respectuosa, a orixe do ser humano, anque se lle dan pautas para facelo.</p>	<p>Reconstrúe con axuda, o itinerario das viaxes de S. Paulo, sabe explicar, guiándolle, a difusión de Cristianismo no mundo pagán.</p> <p>Atopa, con axuda de modo oral, personaxes significativos do pobo de Israel e pode identificar e analizar as súas respostas de fe.</p> <p>Distingue e debate a orixe do ser humano, de forma respectuosa e xustificada, dándolle pautas para facelo.</p>	<p>Reconstrúe e sabe explicar, sen axuda, o itinerario das viaxes de S. Paulo, sabe explicar a difusión de Cristianismo no mundo pagán, dun xeito moi sinxelo.</p> <p>Atopa, sen axuda de modo oral, personaxes significativos do pobo de Israel e pode identificar e analizar as súas respostas de fe.</p> <p>Distingue e debate a orixe do ser humano, de forma xustificada e respectuosa sen necesidade de recordarlle as pautas para facelo.</p>	<p>Reconstrúe e sabe explicar, sen axuda, o itinerario das viaxes de S. Paulo, a difusión de Cristianismo no mundo pagán, cun vocabulario axeitado e buscando pasaxes no Novo Testamento.</p> <p>Atopa, sen axuda de modo oral, personaxes significativos do pobo de Israel e pode identificar e analizar as súas respostas de fe e explicalo cun vocabulario axeitado.</p> <p>Distingue e debate a orixe do ser humano, de forma xustificada e respectuosa sen necesidade de recordarlle as pautas e animando aos compañeiros a facelo tamén.</p>

RE_R2º_CCL_CE_4	<p>Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.</p>		
-----------------	---	--	--

Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Le de xeito moi impreciso os relatos mitolóxicos e atopa, con axuda, algunha característica das divindades das relixións politeístas. Logra, unicamente con moita axuda, identificar, clasificar e comparar as características do Deus cristián. Le, localiza e non esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum, en torno a interpretación da Biblia, a pesar de darlle unha guía para que poida facelo e non sabe valoralos como necesarios. Distingue, pero non é capaz de sinalar en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, polo que</p>	<p>Le de xeito impreciso os relatos mitolóxicos e atopa, por el mesmo, algunha característica das divindades das relixións politeístas. Logra, con pequenas orientacións, identificar, clasificar e comparar as características do Deus cristián. Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum, en torno a interpretación da Biblia, e sabe valoralos como necesarios pero dándolle unha guía para facelo. Distingue autor divino e humano, é capaz de sinalar en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, pode xustificar no grupo esa</p>	<p>Le de xeito preciso, os relatos mitolóxicos e atopa, por el mesmo, as características das divindades das relixións politeístas, pero cóstalle contrastalos co Deus cristián. Logra identificar, clasificar e comparar as características do Deus cristián e, con indicacións, investiga nos materiais que ten a súa disposición no ámbito escolar. Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum, en torno a interpretación da</p>	<p>Le de xeito preciso, os relatos mitolóxicos e atopa, por el mesmo, as características das divindades das relixións politeístas, e pode contrastalos co Deus cristián. Logra identificar, clasificar e comparar as características do Deus cristián e amosa interese pola súa orixe divina e investiga nos materiais que ten a súa disposición no ámbito escolar. Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na Dei Verbum, en torno a interpretación da Biblia, dunha maneira autónoma e sabe valoralos como</p>

<p>non pode xustificar no grupo esa selección de textos nin con axuda.</p>	<p>selección de textos, dándolle unhas pautas, para facer isto último.</p>	<p>Biblia, dunha maneira autónoma e sabe valoralos como necesarios.</p> <p>Distingue autor divino e humano, é capaz de sinalar en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica e pode xustificar no grupo esa selección de textos sen axuda.</p>	<p>necesarios e sabe buscar pasaxes na Biblia para dar unha explicación. Distingue autor divino e humano, é capaz de sinalar en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica e pode xustificar no grupo esa selección de textos utilizando vocabulario adecuado.</p>
--	---	--	--

RE_R2º_CAA_PA_5	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10

<p>Valora, en situación do seu entorno escolar, a dignidade de todo ser humano, pero non é capaz de separalo das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais e sociais.</p> <p>Clasifica, usando pautas guiadas, as verdades de fe contidas no Credo pero non sabe explicar o seu significado.</p>	<p>Valora, en situación do seu entorno escolar e familiar, a dignidade de todo ser humano, sendo capaz de separalo das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais e sociais.</p> <p>Clasifica, sen necesidade de guía, as verdades de fe contidas no Credo e sabe explicar o seu significado cun pequeno guión.</p>	<p>Valora, en situación do seu entorno escolar, familiar e social, a dignidade de todo ser humano, sendo capaz de separalo das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais... E o explica aportando exemplos.</p> <p>Clasifica, sen necesidade de guía, as verdades de fe contidas no Credo e sabe explicar o seu significado cun vocabulario axeitado.</p>	<p>Valora, en situación do seu entorno escolar, familiar e social, a dignidade de todo ser humano, sendo capaz de separalo das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais..., E o explica aportando exemplos e utilizando un vocabulario axeitado.</p> <p>Clasifica, sen necesidade de guía, as verdades de fe contidas no Credo e sabe explicar o seu significado cun vocabulario axeitado e facendo historia da orixe do Credo.</p>
--	--	--	---

RE_R2º_CSC_RD(traballo grup)_6	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Non favorece o traballo colectivo ao non recoñecer, no grupo de iguais, accións do ser humano que respectan ou destrúen a convivencia e os dereitos humanos.</p> <p>Enfoca de maneira negativa as súas condutas, e dificulta o traballo do grupo coa súa conduta disruptiva non tendo en conta os dereitos humanos.</p>	<p>Asume as súas responsabilidades negociando co grupo os prazos e obrigas dos traballos colectivos apoiándose nos cambios para favorecer a convivencia e os dereitos humanos.</p> <p>Acepta a diversidade de opinións xerando un ambiente de relación e traballo cómodo, nos traballos en grupo, o que potencia os dereitos humanos, partindo da figura de Xesús.</p>	<p>Favorece coa súa actitude un clima propicio para o traballo grupal e a comunicación cos seus iguais potenciando os dereitos humanos, a convivencia e o progreso.</p> <p>Acepta a crítica construtiva na xestión de conflitos o que potencia, cando traballan en grupo, os dereitos humanos, a convivencia pacífica, o progreso, partindo sempre da figura de Xesús.</p>	<p>Comprométese cos seus iguais no traballo cooperativo e promove unha convivencia pacífica potenciando os dereitos humanos, a convivencia o progreso e a paz.</p> <p>Aplica principios democráticos, solidariedade e respecto aos seus compañeiros o que potencia os dereitos humanos, o progreso, a convivencia e a paz, tendo sempre en conta a figura e a actitude de Xesús.</p>

2.3 Perfil competencial de 4º ESO coas rúbricas correspondentes

CCL	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
<p style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">Destrezas:</p> <p>Expresión oral, EO Expresión escrita, EE Comprensión oral, CO Comprensión escrita, CE</p>	<p>RE 1.1.1 Identifica e clasifica as características principais(ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas.</p> <p>RE 1.1.2 Busca información e presenta ao grupo as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>RE 1.2.1 Razona por que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.</p> <p>RE 1.2.2 Analiza e debate as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p> <p>RE 2.2.1 Identifica, clasifica e compara os rasgos do Mesías sufrinte e o Mesías político.</p> <p>RE 3.1.1 Localiza, selecciona e argumenta, en textos evanxélicos, a chamada de Xesús.</p> <p>RE 3.2.1 Le de maneira comprensiva un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús.</p> <p style="padding-left: 40px;">RE 3.2.2 Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.</p> <p>RE 4.1.1 Elabora xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade.</p> <p>RE 4.2.1 Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.</p> <p>RE 4.2.3 Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.</p> <p>RE 4.3.1 Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor</p>

CAA	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
<p data-bbox="145 465 352 544">Destrezas:</p> <p data-bbox="140 544 357 891">Perfil de aprendiz, PA Ferramentas para estimular o pensamento, FE Planificar e avaliar, AV</p>	<p data-bbox="395 387 1310 387">ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:</p> <p data-bbox="395 387 1193 465">RE 1.1.1 Identifica e clasifica os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións.</p> <p data-bbox="395 465 1230 577">RE 1.1.2 Busca información e presenta ao grupo as respostas das diferentes relixións as preguntas de sentido.</p> <p data-bbox="395 577 1267 656">RE 1.2.1 Razona por que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.</p> <p data-bbox="395 656 1310 734">RE 2.1.1 Identifica e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel.</p> <p data-bbox="395 734 1283 813">RE 2.1.2 Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que coñece a fidelidade de Deus.</p> <p data-bbox="395 813 1209 891">RE 2.2.1 Esfórzase por comprender a novidade do Mesías sufrinte como criterio de vida.</p> <p data-bbox="395 891 1267 969">RE 3. 1.1 Localiza , selecciona e argumenta en textos evanxélicos a chamada de Xesús.</p> <p data-bbox="395 969 1235 1081">RE 4.1.1 Elabora xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade de expresar a afectividade.</p> <p data-bbox="395 1081 1267 1160">RE 4. 1. 2 Adquire o habito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen.</p> <p data-bbox="395 1160 1273 1272">RE 4.1.3 É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e escolle a que recoñece como máis humana.</p> <p data-bbox="395 1272 1273 1350">RE 4.2.1 Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade</p> <p data-bbox="395 1350 1289 1462">RE 4.2.2 Recoñece e valora na Igrexa as diferentes figuras que son autoridade polo servizo e a testemuña que ofrecen.</p>

CSC	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
<p data-bbox="188 551 392 629">Destrezas:</p> <p data-bbox="188 629 485 936">Educación cívica e constitucional, EC Relación cos demais, RD (Aquí está "Traballo en grupo") Compromiso social, CS</p>	<p data-bbox="539 472 1350 551">RE 1.2.2 Analiza e debate as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p> <p data-bbox="539 551 1350 629">RE 2.2.1 Esforzase por comprender a novidade do Mesías sufrinte como criterio de vida.</p> <p data-bbox="619 629 1394 741">RE 3.2.1 Le de maneira comprensiva un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús</p> <p data-bbox="539 741 1350 853">RE 3.2.2 Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo porque continúan a misión de Xesús.</p> <p data-bbox="539 853 1394 931">RE 4.1.2 Adquire o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen.</p> <p data-bbox="539 931 1350 1055">RE 4. 1. 3 É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e escolle a que recoñece como máis humana</p> <p data-bbox="619 1055 1394 1167">RE 4. 2. 1 Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.</p> <p data-bbox="619 1167 1331 1279">RE 4. 2. 2 Recoñece e valora na Igrexa as diferentes figuras que son autoridade polo servizo e a testemuña que ofrecen.</p> <p data-bbox="619 1279 1318 1431">RE 4.3.1 Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor.</p>

RE_R4º_CCL_EO_1	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10

<p>Coñece e explica, soamente con axuda e guiándolle cunhas pautas concretas, a chamada de Xesús nalgúns textos evanxélicos. Expresa só algúns xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade pero non establece semellanzas e diferenzas entre estas a pesares de lectura de textos significativos da Biblia, a escoita de cancións e visionado dalgún fragmento de películas. Explica un de tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.</p>	<p>Coñece e explica con axuda, e seguindo unhas pautas concretas, a chamada de Xesús nalgúns textos evanxélicos e na observación de obras de arte propias do ámbito escolar. Expresa, guiándolle, as semellanzas e diferenzas entre xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade coa lectura de textos significativos da Biblia, a escoita de cancións e visionado dalgún fragmento de películas. Expresa con axuda tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.</p>	<p>Coñece e explica con bastante precisión a chamada de Xesús nalgúns textos evanxélicos e na observación de obras de arte propias do ámbito escolar e da contorna social. Expresa sen necesidade de guía, as semellanzas e elabora xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma de usar a razón ,coa lectura de textos significativos da Biblia, a escoita de cancións e visionado dalgún fragmento de películas. Localiza e explica con bastante precisión tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.</p>	<p>Coñece e explica de forma clara, e bastante completa e orixinal, a chamada de Xesús nalgúns textos evanxélicos, na observación de obras de arte propias do ámbito escolar e da contorna social e cultural. Expresa sen necesidade de guía, con detalle e vocabulario apropiado, xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade coa lectura de textos significativos da Biblia, a escoita de cancións e visionado dalgún fragmento de películas. Expresa razoadamente e explica de forma clara, xustificando coherentemente tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.</p>
---	--	--	--

RE_R4_CCL_EE_2	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
----------------	--	--	--

Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
-------------------	-------------------	-------------------	--------------------

<p>Redacta palabra a palabra, sen reflexión, e a pesar de guiarlle, os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas nun caderno de papel ou nun blog propio.</p> <p>Relaciona por escrito sen coherencia, só o evidente, e a pesar de darlle pautas as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>Escribe con dificultade acerca de persoas que actualizan hoxe coa súa vida a misión de Xesús.</p>	<p>Redacta, o máis relevante e significativo utilizando un vocabulario sinxelo, no seu propio blog, os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas axudándose de materiais audiovisuais e webs.</p> <p>Describe por escrito de forma básica, pero clara pautas as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>Escribe correctamente sobre persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.</p>	<p>Redacta con claridade e vocabulario adecuado no seu propio blog os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas axudándose dalgúns textos bíblicos, de materiais audiovisuais e webs.</p> <p>Relaciona e escribe de forma coherente as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>Identifica, escribindo con corrección, persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón por escrito en grupo por que continúan a misión de Xesús.</p>	<p>Describe no seu propio blog redactando con claridade, creatividade e vocabulario específico os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas axudándose dalgúns textos bíblicos, de materiais audiovisuais e webs.</p> <p>Relaciona por escrito con argumentos apropiados as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.</p> <p>Identifica, escribindo e expresando con comparacións, con creatividade, a persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón por escrito en grupo por que continúan a misión de Xesús.</p>
--	--	---	---

RE_R4_CCL_CO_3	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10

<p>Comprende e interpreta só de forma eventual, a pesar de darlle axuda, que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa</p> <p>Sen destacar trazos significativos, expresa os rasgos do Mesías sufrinte e o Mesías político.</p> <p>Compara oralmente soamente con moita axuda as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p>	<p>Comprende e describe con axuda, aínda que sen detalles, que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.</p> <p>Compara expresando de maneira sinxela os rasgos do Mesías sufrinte e o Mesías político.</p> <p>Elabora de maneira sinxela, de modo oral, as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p>	<p>Comprende, interpreta e describe con vocabulario adecuado sen necesidade de guía, que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa destacando algunhas accións e xestos e achegando exemplos.</p> <p>Compara expresando de maneira adecuada e con argumentos os rasgos do Mesías sufrinte e os Mesías político.</p> <p>Elabora con vocabulario adecuado, de modo oral identificando e clasificando as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p>	<p>Comprende, interpreta e describe usando vocabulario específico, destacando algunhas accións e xestos e achegando exemplos que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.</p> <p>Compara oralmente de maneira adecuada, con argumentos e proporcionando exemplos os rasgos do Mesías sufrinte e o Mesías político.</p> <p>Elabora con ideas creativas e orixinais, comparando, identificando e clasificando as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.</p>
--	--	--	--

RE_R4_CCL_CE_4	<p>Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.</p>	↓	
----------------	---	---	--

Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Relaciona e lee de xeito moi impreciso de forma aleatoria e, a pesar de darlle pautas guiadas, de maneira comprensiva un evanxeo, identificando e describindo a misión salvífica de Xesús.</p> <p>Logra, unicamente con moita axuda e a pesar de proporcionarlle dicionarios e recursos, persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.</p> <p>Moi de cando en cando recoñece ao ler as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor.</p>	<p>Relaciona e lee seguindo pautas guiadas e de forma simple de maneira comprensiva un evanxeo, identificando e describindo a misión salvífica de Xesús.</p> <p>Recoñece, con guías, a partir da lectura, persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.</p> <p>Distingue e xulga o que lee e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor.</p>	<p>Relaciona e lee con claridade, de maneira comprensiva un evanxeo, identificando e describindo a misión salvífica de Xesús.</p> <p>Ordena de forma reflexiva e clara, achegando exemplos, persoas que son autoridade na súa vida e explica como recoñece nelas a verdade.</p> <p>Comenta con respecto o que lee e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor elaborando outras hipóteses.</p>	<p>Lee de forma reflexiva, sen axuda, entendendo termos difíciles e clasifica de xeito xustifico recoñecendo a partir da lectura de maneira comprensiva un evanxeo, e identificando e describindo a misión salvífica de Xesús.</p> <p>Ordena de forma autónoma, con pensamento orixinal e coas súas palabras, a lectura identificando persoas que son autoridade na súa vida e explica cómo recoñece nelas a verdade e deseña o seu perfil. Nos escritos alleos ás súas crenzas, distingue, xulga e comenta con respecto elaborando varias hipóteses sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor.</p>

RE_4º_CAA_PA_5	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10

<p>Deseña, só con axuda e seguindo un modelo concreto o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen.</p> <p>Diferencia eventualmente e a pesar de darlle pautas só de maneira mecánica as diferentes formas de vivir a afectividade e escolle a que recoñece como máis humana.</p>	<p>Analiza situacións elixindo a estratexia máis axeitada, para buscar o ben ante as eleccións que se lle ofrecen, con axuda de textos.</p> <p>Aporta, usando pautas guiadas, o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen, con argumentos escasos pero axeitados.</p>	<p>Marca e revisa o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen, explicando o seu significado con axuda de analoxías.</p> <p>Constrúe, sen necesidade de guía, o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen, con argumentos simples pero elaborados persoalmente, tamén busca relatos bíblicos reflexionando sobre o seu propio proceso.</p>	<p>Desenvolve con autonomía a planificación das tarefas, o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen explicando o seu significado con axuda de analoxías e aportando exemplos.</p> <p>Constrúe, de forma autónoma e reflexiva, estratexias de pensamento, ten o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen con argumentos elaborados de seu e con claridade buscando nova información dos relatos bíblicos e, avaliando o seu propio proceso.</p>
--	---	--	---

RE_R4º_CSC_RD(traballo	Grao mínimo para		
------------------------	-------------------------	--	--

grup)_6	considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Non favorece o traballo colectivo ao non recoñecer nin esforzase por comprender a novidade do Mesías sufrinte como criterio de vida.</p> <p>Enfoca de maneira negativa as súas condutas, e dificulta o traballo do grupo coa súa conduta disruptiva non tendo en conta os valores de humanidade aportados por Xesucristo.</p> <p>Non axuda a que o grupo teña mellores resultados pois non asume a súa influencia xa que carece do sentido de responsabilidade para o ben da comunidade.</p>	<p>Asume as súas responsabilidades negociando co grupo os prazos e obrigas dos traballos colectivos apoiándose nas distintas formas de presenza de Xesucristo que identifica no grupo.</p> <p>Acepta a diversidade de opinións xerando un ambiente de relación cómoda por mor do que analiza de Xesús nos sacramentos.</p> <p>Promove a colaboración do grupo co cumprimento das normas sobre os conflitos na aula pois coñece e respecta as iniciativas eclesiais que colaboran na construción da civilización</p>	<p>Favorece coa súa actitude un clima propicio para o traballo grupal e a comunicación cos seus iguais apoiándose nas distintas formas de presenza de Xesucristo que identifica na comunidade eclesial.</p> <p>Acepta a crítica construtiva na xestión de conflitos por mor do que analiza de Xesús nos sacramentos e na caridade.</p> <p>Promove a colaboración do grupo coas súas comunicacións sobre os conflitos na aula pois coñece e respecta as iniciativas eclesiais que colaboran na construción da civilización do amor.</p>	<p>Comprométese cos seus iguais no traballo cooperativo e promove unha convivencia pacífica apoiándose nas distintas formas de presenza de Xesucristo que identifica na sociedade e na comunidade eclesial.</p> <p>Aplica principios democráticos, solidariedade e respecto aos seus compañeiros por mor do que analiza de Xesús nos sacramentos, na palabra de Deus e na caridade.</p> <p>Promove a colaboración do grupo coas súas accións sobre os conflitos na aula pois coñece e respecta as iniciativas eclesiais que colaboran na</p>

	do amor.		construción da civilización do amor.
--	----------	--	---

2.4 Perfil competencial de 2º Bach coas rúbricas correspondentes

CAA	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin-bottom: 5px;">Destrezas:</div> Perfil de aprendiz, PA Ferramentas para estimular o pensamento, FE Planificar e avaliar, AV	<p>RE 2.2.1 Propón proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p> <p>RE 3.1.1 Selecciona, estuda e expón a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.</p>

CSC	ESTÁNDARES RELACIONADOS CON ESA COMPETENCIA:

<p>Destrezas:</p> <p>Educación cívica e constitucional, EC Relación cos demais, RD (Aquí está "Traballo en grupo") Compromiso social, CS</p>	<p>RE1.1.1 Comprende e respecta o significado bíblico da afirmación "home e muller os creou".</p> <p>RE1.2.2 Posúe argumentos para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p> <p>RE2.1.1 Descubre e valora o sentido humanizador que ten o traballo.</p> <p>RE2.2.1 Propón proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p> <p>RE3.1.1 Selecciona, estuda e expón a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.</p> <p>RE4.1.1 Nomea e explica situacións históricas nas que a Igrexa defendeu con radicalidade ao ser humano e xustifica a elección realizada.</p>
--	---

RE_R2ºBACH_CCL_EO_1	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Segue con axuda un esquema de intervención elaborado previamente para explicar a afirmación “home e muller os creou”.</p> <p>Desvíase e non retoma o fío do discurso para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p>	<p>Comenta oralmente con respecto os escritos alleos no intercambio de opinións sobre a afirmación “home e muller os creou”.</p> <p>Posúe argumentos para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p>	<p>Anticipa á súa audiencia o contido, elaborando unha definición persoal sobre a afirmación “home e muller os creou”.</p> <p>Expresa con concisión xuízos de valor e posúe argumentos para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase e nos medios de comunicación, marcando con claridade as transicións entre as partes e logrando a complicidade do público para usar coloquialismos ou expresións informais para facerse entender.</p>	<p>Selecciona o nivel de especificación máis adecuado para o seu discurso -conducindo cun léxico especializado- e expresándose persoalmente sobre a afirmación “home e muller os creou”.</p> <p>Define con palabras persoais, respectando o tempo que precisan as outras persoas na exposición dos seus argumentos, dando razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase e nos medios de comunicación, elixindo o mellor momento para facer uso da súa quenda de palabra con concisión.</p>

RE_R 2ºBACH _CCL_EE_2	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Non usa un léxico específico nin ordena cunha estrutura de argumentos ao escribir sobre os diferentes problemas bioéticos relacionados coa orixe, o desenrolo e o final da vida.</p> <p>Redacta por escrito sen coherencia só o evidente, e a pesar de darlle pautas, un proxecto que podería levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>	<p>Articula con marcadores textuais variados, cun léxico preciso e usa con propiedade locucións e frases feitas ao escribir sobre os diferentes problemas bioéticos relacionados coa orixe, o desenrolo e o final da vida.</p> <p>Describe por escrito de forma básica, pero clara un proxecto ou solución que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>	<p>Informándose previamente con rigor sobre os diferentes problemas bioéticos relacionados coa orixe, o desenrolo e o final da vida escribe con claridade e orde as secuencias temporais dos sucesos observados, segundo para iso modelos de distintos xéneros como o xornalístico ou o narrativo, e escribindo varias alternativas para asegurarse do seu sentido.</p> <p>Relaciona e escribe de forma coherente propoñendo dous proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano</p>	<p>Utiliza os diversos procedementos de citas para distinguir o texto propio do alleo e escribe de maneira razoada as consecuencias que se derivan dos diferentes problemas bioéticos relacionados coa orixe, o desenrolo e o final da vida.</p> <p>Relaciona por escrito con argumentos apropiados propoñendo tres proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>

RE_R2ºBACH _CCL_CO_3	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo.		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Con axuda distingue sen destacar, a través de fontes orais, os diferentes métodos de coñecer o sentido humanizador que ten o traballo.</p> <p>Logo de ver un fragmento de película ou un vídeo, comprendendo os trazos da vida monástica sen destacar o seu significado, identifica a súa influencia na organización social e na vida laboral.</p>	<p>A través de diversas fontes orais e audiovisuais, comparándoas entre si con exemplos sinxelos, identifica aspectos da realidade nos que descubre o sentido humanizador que ten o traballo.</p> <p>Logo de ver un fragmento de película ou un vídeo, comprendendo os trazos da vida monástica destacando o seu significado identifica a súa influencia na organización social e na vida laboral.</p>	<p>Identifica, a través de fontes orais da sociedade actual e pasada analoxías, os diferentes aspectos da realidade nos que descubre e valora o sentido humanizador que ten o traballo.</p> <p>Logo de ver un fragmento de película ou un vídeo, comprendendo os trazos da vida monástica, reproduce con outra expresión a súa influencia na organización social e na vida laboral.</p>	<p>Identifica, a través de fontes orais comparándoas con analoxías e con outras fontes, os diferentes aspectos da realidade nos que descubre, valora e xustifica o sentido humanizador que ten o traballo.</p> <p>Logo de ver un fragmento de película ou un vídeo, comprendendo os trazos da vida monástica, expón creativamente a súa influencia na organización social e na vida laboral.</p>

RE_R2ºBACH CCI_GE_4 RE_R2ºBACH_CAA_PA_5	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
Investiga cometendo erros de interpretación a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.	Selecciona e estuda a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.	Selecciona, estuda e expón a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica, simplificando a súa estrutura sintáctica para lograr unha comprensión máis eficaz.	Selecciona, estuda, expón e interpreta a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica, aplicando as habilidades persoais e ferramentas que ten disponibles sobre a súa propia aprendizaxe para interpretar o resultado satisfactorio e así aprende, acepta e respecta que o criterio ético hace do recoñecemento da dignidade humana.
Precisa axuda para empregar destrezas de pensamento como comparar e contrastar, clasificar, predicir, xerar posibilidades, analizar causas e efectos, e avanzar na aprendizaxe autónoma sobre o criterio ético que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais defendeu con radicalidade ao ser humano máis humano.	Cualifica con pouca variedade de léxico as situacións históricas nas que a Igrexa defendeu con radicalidade ao ser humano máis humano. Na súa propia aprendizaxe precisa pautas para tomar decisións, aclarar suposicións, determinar a fiabilidade das ideas, reflexionar sobre as partes e o todo, ao seleccionar a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.	Analiza os factores que facilitan e limitan a súa aprendizaxe como coñecementos previos, capacidades, personalidade, recompilando para iso evidencias que documentan a súa propia aprendizaxe sobre proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.	Planifica e guía o seu pensamento aplicando as habilidades persoais e ferramentas que ten disponibles sobre a súa propia aprendizaxe para interpretar o resultado satisfactorio e así aprende, acepta e respecta que o criterio ético hace do recoñecemento da dignidade humana.
	Actúa de maneira flexible e independente e asume riscos responsables ao seleccionar a biografía dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.	Revisa o seu estilo de aprendizaxe , motivación, hábitos e estilo de pensamento para reaxustar a selección e estudo dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.	Combina hábitos da mente e estratexias de reflexión ao seleccionar e expoñer o estudo dun investigador cristián, resaltando as súas aportacións ao ámbito da ciencia e da técnica.

RE_R2ºBACH_CSC_RD (traballo grupo)_6	Grao mínimo para considerar que o alumno acadou o mínimo. ↓		
Cualificación 0-4	Cualificación 5-6	Cualificación 7-8	Cualificación 9-10
<p>Non favorece o traballo colectivo ao mostrar conductas negativas para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p> <p>Non axuda a que o grupo teña mellores resultados cando este se propón proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>	<p>Valora as achegas das persoas na cooperación atendendo ás súas necesidades para traballar en grupo na identificación de razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p> <p>Aplicando situacións de cooperación e estratexias de cohesión interna elabora en grupo un material audiovisual no que se propón proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>	<p>Participa en estratexias de negociación, conciliación ou mediación, autorregulándose na xestión de conflitos e nas situacións de confrontación para traballar en grupo na identificación e diferenciación, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p> <p>Comparte no grupo os elementos propios de diversas culturas, comparándoas criticamente, e participa activamente elaborando un material audiovisual colectivo no que se propón proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>	<p>Guiando as súas interaccións desde a defensa crítica dos valores da cultura de paz, da convivencia positiva, dos principios democráticos e dos dereitos humanos, traballa en grupo na identificación, diferenciación e argumentación, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.</p> <p>Coopera con estratexias de cohesión interna fortalecendo o grupo para xerar un ambiente emocional máis seguro e propicio no desenvolvemento das persoas ao elaborar un material audiovisual colectivo onde compara criticamente elementos propios de diversas culturas propoñendo proxectos ou solucións que poderían levarse a cabo nas políticas nacionais e internacionais para facer o mundo máis humano.</p>
<p>Departamento de Relixión Católica.</p>			<p>Páxina 43 de 78.</p>

2.5 **Anexo: Rúbrica de blog**

	9-10	7-8	5-6	0-4
Contidos	O blog recolle todas as actividades	O blog recolle a maior parte das actividades.	O blog recolle algunhas das actividades.	O blog recolle poucas das actividades.
Reflexións	<i>Todas</i> as actividades expóñense cunhas moi boas reflexións.	<i>A maior parte</i> das actividades expóñense cunhas boas reflexións.	<i>Algunhas</i> das actividades teñen reflexións suficientemente boas	<i>Moi poucas</i> reflexións son moi pouco boas .
Rutinas de Pensamento	Todas as reflexións teñen unha rutina de pensamento e están ben realizadas .	A maior parte das reflexións teñen unha rutina de pensamento e están ben realizadas .	Algunhas das reflexións teñen unha rutina de pensamento e están ben realizadas .	Moi poucas das reflexións teñen unha rutina de pensamento e non están ben .
Escritura	O blog non ten faltas de ortografía e a escritura está coidada	O blog ten faltas de ortografía e a escritura non está coidada .	O blog ten moitas faltas de ortografía e non se entende ben o contido .	O blog non se entende e está infestado de faltas de ortografía .
Presentación	O blog e actividades teñen unha presentación	A presentación é boa .	A presentación non é boa .	Ten unha presentación moi mala .
Creatividade	O formato do blog é moi creativo e innovador .	O formato do blog é creativo e innovador .	O formato do blog é pouco creativo e	O formato do blog é moi pouco creativo e innovador .

3. **OBXECTIVOS POR CURSO**

Será no apartado seguinte (o número catro) desta programación onde fagamos a correspondencia entre estándares de aprendizaxe, temporalización, grao mínimo e procedementos e instrumentos de avaliación para cada curso da nosa materia. Na normativa que sinalamos no primeiro apartado especifica que para este apartado número tres se faga *de ser o caso* polo que neste apartado so facemos referencia os obxectivos que aparecen no Decreto 86/2015, do 25 de xuño para cada unha das dúas etapas:

Obxectivos ESO

A ESO contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para

identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Obxectivos Bacharelato

O BACHARELATO contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego. m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade,

flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado

4. TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE

4.1 Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 2 ESO

SEGUNDO DE ESO						
ESTÁNDARES		1ª AV.	2ª AV.	3ª AV.	GRAO MÍNIMO	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
RE1.1.1	1.1 Argumenta a dignidade do ser humano en relación aos outros seres vivos.		x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> Proc: Análise da produción dos alumnos. *Instr: Caderno de clase/blog
RE1.2.1	2.1 Distingue e debate, de forma xustificada e respectuosa, a orixe do ser humano.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> Proc: Intercambios orais cos alumnos. *Instr: Guión de entrevista para comunicación verbal

RE1.3.1	3.1 Valora, en situacións do seu entorno, a dignidade de todo ser humano con independencia das capacidades físicas, cognitivas, intelectuais, sociais, etc.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CAA__PA_5	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas * Exposición de un tema.
RE1.4.1	4.1 Clasifica accións do ser humano que respecta ou destrúen a creación. Cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CSC_RD(traballo grupo)_6	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Cuestionario. * Cuestionarios.
RE1.4.2	4.2 Deseña en pequeno grupo un plan de colaboración co seu centro educativo no que se inclúan ao menos cinco necesidades e as posibles solucións que o propio grupo levaría a cabo	x			O especificado na rúbrica RE_R2º_CSC_RD(traballo grupo)_6	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Investigación en Internet.
RE2.1.1	1.1 Busca e escolle personaxes significativos do pobo de Israel e identifica e analiza neles a resposta de fe.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Traballo de explicación e síntese.

RE2.3.1	3.1 Identifica, clasifica e compara as características fundamentais dos Libros Sagrados mostrando interese pola súa orixe divina.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Producción oral.
RE2.4.1	4.1 Le, localiza e esquematiza os criterios recollidos na <i>Dei Verbum</i> en torno á interpretación da Biblia, valorándoos como necesarios.	x		x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CE_4	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Observación sistemática. *Rexistro da ausencia ou presenza dun determinado rasgo, conduta ou secuencia de accións.
RE2.5.1	5.1 Distingue e sinala en textos bíblicos a presenza dun Deus que se comunica, xustificando no grupo a selección dos textos.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CE_4	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Valoración dos resumos.
RE2.5.2	5.2 Coñece e xustifica por escrito a existencia nos Libros Sagrados do autor divino e o autor humano.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Xogos de simulación e dramáticos.

RE3.1.1	1.1 Coñece e describe as características do Deus cristián.	x		x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CE_4	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. *Proba aberta na que o alumno ten que construír as respostas.
RE3.1.2	1.2 Le relatos mitolóxicos, localiza rasgos das divindades das relixións politeístas e contrástaos coas características do Deus cristián.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CE_4	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. *Proba específica con preguntas moi concretas.
RE3.2.1	2.1 Recoñece, describe e acepta que a persoa humana necesita do outro para acadar a súa identidade a semellanza de Deus.	x			O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. *Exposición dun tema.
RE3.3.1	3.1 Elabora materiais onde se expresan os momentos importantes da Historia da Salvación e relaciónaos coas verdades de fe formuladas no Credo.		x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CAA_PA_5	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. *Proba específica con preguntas moi concretas e opcións de resposta fixa para que o alumnos escolla

RE3.4.1	4.1 Clasifica as verdades de fe contidas no Credo e explica o seu significado.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Valoración dos resumos.
RE4.1.1	1.1 Localiza no mapa os lugares de orixe das primeiras comunidades cristiáns e describe as súas características.		x	x	O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Xogos de simulación e dramáticos.
RE4.1.2	1.2 Reconstrúe o itinerario das viaxes de S. Paulo e explica coas súas verbas a difusión do Cristianismo no mundo pagán.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R2º_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. *Proba aberta na que o alumno ten que construír as respostas.

4.2 Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 4 ESO

CUARTO DE ESO					
ESTÁNDARES	1ª AV.	2ª AV.	3ª AV.	GRAO MÍNIMO	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
RE1.1.1 Identifica e clasifica os rasgos principais (ensinanza, comportamento e culto) nas relixións monoteístas.		x	x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Proc: Análise da produción dos alumnos. * Instr: Caderno de clase/blog.
RE. 1.1.2 Busca información e presenta ao grupo as respostas das diferentes relixións ás preguntas de sentido.				O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Proc: Intercambios orais cos alumnos. * Instr: Guión de entrevista para comunicación verbal planificada.
RE 1.2.1 Razona por que a Revelación é a plenitude da experiencia relixiosa.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas * Exposición de un tema.

RE1.2.2 Analiza e debate as principais diferenzas entre a Revelación de Deus e as relixións.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R4º_CSC_RD(trabalho grupo)_6	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas * Exposición de un tema.
RE2.1.1 Identifica, analiza e aprecia a fidelidade permanente de Deus que atopa na historia de Israel.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CAA_PA_5	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Cuestionario. * Cuestionarios.
RE 2.1.2 Toma conciencia e agradece os momentos da súa historia nos que reconece a fidelidade de Deus.				O especificado na rúbrica RE_R4º_CAA_PA_5	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Observación sistemática. *Análise sistemático das tarefas realizadas na clase.
RE2.2.1 Identifica, clasifica e compara os rasgos do Mesías sufrinte e o Mesías político.	x		x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Investigación en Internet.

RE3.1.1 Localiza, selecciona e argumenta, en textos evanxélicos, a chamada de Xesús.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Traballo de explicación e síntese.
RE3.2.1 Le de maneira comprensiva un evanxeo, identifica e describe a misión salvífica de Xesús.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_CE_4	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Observación sistemática. * Análise sistemático das tarefas realizadas na clase.
RE3.2.2 Busca e identifica persoas que actualizan hoxe a misión de Xesús e expón en grupo por que continúan a misión de Xesús.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R4_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Producción oral.
RE4.1.1 Elabora xuízos a partir de testemuñas que exemplifiquen unha forma nova de usar a razón e a liberdade e de expresar a afectividade.	x		x	O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Observación sistemática. * Rexistro da ausencia ou presenza dun determinado rasgo, conduta ou secuencia de accións.

<p>RE4.1.2</p> <p>Adquire o hábito de reflexionar buscando o ben ante as eleccións que se lle ofrecen.</p>		x	x	<p>O especificado na rúbrica</p> <p>RE_R4º_CAA_PA_5</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Valoración dos resumos.
<p>RE4.1.3</p> <p>É consciente das diferentes formas de vivir a afectividade e escolle a que reconece como máis humana.</p>	x	x		<p>O especificado na rúbrica</p> <p>RE_4º_CAA_PA_5</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. * Xogos de simulación e dramáticos.
<p>RE4.2.1</p> <p>Identifica persoas que son autoridade na súa vida e explica como reconece nelas a verdade.</p>			x	<p>O especificado na rúbrica</p> <p>RE_R4º_CCL_CE_4</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas. * Proba aberta na que o alumno ten que construír as respostas.
<p>Re4.2.2 Reconece e valora na Igrexa as diferentes figuras que son autoridade, polo servizo e a testemuña que ofrecen.</p>				<p>O especificado na rúbrica</p> <p>RE_R4º_CCL_CE_4</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Probas específicas *Exposición de un tema.

RE4.2.3 Localiza e xustifica tres acontecementos da historia nos que a Igrexa defendeu a verdade do ser humano.				O especificado na rúbrica RE_R4º_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Investigación en Internet.
RE4.3.1 Investiga e debate sobre as iniciativas eclesiais do seu entorno que colaboran na construción da civilización do amor.				O especificado na rúbrica RE_R4º_CSC_RD(traballo grupo)_6	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da produción dos alumnos. *Investigación en Internet.

4.3 **Relación de aspectos curriculares para cada unidade didáctica para 2 BACH**

SEGUNDO DE BACHARELATO

ESTÁNDARES	1ª AV.	2ª AV.	3ª AV.	GRAO MÍNIMO	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
RE1.1.1 Comprende e respecta o significado bíblico da afirmación "home e muller os creou".		x	x	O especificado na rúbrica RE_R2ºBACH_CCL_EO_1	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Proc: Análise da produción dos alumnos. * Instr: Caderno de clase/blog.
RE 1.2.1 Coñece e explica os diferentes problemas bioéticos relacionados coa orixe, o desenrolo e o final da vida.	x	x		O especificado na rúbrica RE_R 2ºBACH_CCL_EE_2	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Proc: Intercambios orais cos alumnos. * Instr: Guión de entrevista para comunicación verbal planificada.
RE1.2.2 Posúe argumentos para defender ou dar razóns, dende a posición cristián, ante situacións reais ou supostas que se propoñen na clase.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R2ºBACH_CSC_RD (traballo grupo)_6	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Cuestionario. * Cuestionarios.
RE2.1.1 Descubre e valora o sentido humanizador que ten o traballo.	x	x	x	O especificado na rúbrica RE_R2ºBACH_CCL_CO_3	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Observación sistemática. * Análise sistemático das tarefas realizadas na clase.
RE2.2.1	x	x		O especificado na	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Análise da

Acrónimos

Instrumentos de avaliación

OB	Observación
PO	Proba oral
PE	Proba escrita
RU	Rúbrica
CC	Caderno de clase

Temas transversais

EM	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención violencia
CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías Información e Comunicaci3ns

Competencias clave

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

5. METODOLOXÍA

5.1 Aspectos Xerais

En calquera actividade didáctica, a metodoloxía debe estar escollida en función dos obxectivos fundamentais .....

Segundo o anterior, elaborouse a programación tendo en conta os seguintes aspectos:

- Elección .....
- Selección .....
- Deseño .....
- Procura ....
- Aplicabilidade ....
- Coidado .....
- Variedade ....

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Edixgal (de selo caso) e Aula virtual e web do propio Centro.
- Caderno persoal de alumno ou blog ou portfolio.
- Materiais do repositorio Abalar.
- Fichas das carpetas de recursos do Departamento.
- Documentos da Igrexa Católica (Encíclicas, Concilio Vaticano II, etc.)
- Revistas, diarios, información do Terceiro Mundo.
- Comentarios de texto (especialmente para 1º e 2º Bacharelato).
- Videoteca e bibliografía da Biblioteca do Instituto.
- Exposición en paneis, murais.
- Diversos recursos lúdico-relixiosos tanto en papel como na Rede.
- Cancións e actividades musicais.
- Xogos e dinámicas grupais.
- Presentacións en Power-Point, Prezi e noutros recursos on-line.
- Exercicios de valores.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Os criterios sobre a avaliación que imos a expoñer neste apartado son os indicados pola Comisión Episcopal de Ensinanza nas resolucións seguintes:

- * RESOLUCIÓN do 11 de febreiro de 2015, pola que se publica o currículo de Relixión Católica da Educación Secundaria Obrigatoria segundo a Comisión Episcopal de Ensinanza.
- * RESOLUCIÓN do 13 de febreiro de 2015, pola que se publica o currículo de Relixión Católica para Bacharelato segundo a Comisión Episcopal de Ensinanza.

CRITERIOS DE AVALIACION PARA 2º ESO

Bloque 1. O sentido relixioso do home

1. Establecer diferenzas entre o ser humano creado a imaxe de Deus e os animais.
2. Relaciona a condición de criatura coa orixe divina.
3. Explicar a orixe da dignidade do ser humano como criatura de Deus.
4. Entender o sentido e a finalidade da acción humana

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

1. Coñecer e aceptar que Deus se revela na historia.
2. Comprender e valorar que a fe é a resposta á iniciativa salvífica de Deus.
3. Coñecer e definir a estrutura e organización da Biblia.
4. Coñecer e respectar os criterios do maxisterio da Igrexa en torno á interpretación bíblica.
5. Recoñecer na inspiración a orixe da sacralidade do texto bíblico

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

1. Mostrar interese por recoñecer o carácter relacional da Divindade na revelación de Xesús.
2. Vincular o sentido comunitario da Trindade coa dimensión relacional humana.
3. Descubrir o carácter histórico da formulación de Credo cristián.
4. Recoñecer as verdades da fe cristina presentes no Credo.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

1. Comprender a expansión do cristianismo a través das primeiras comunidades cristiás.
2. Xustificar que a Igrexa é unha, santa, católica e apostólica.

CRITERIOS DE AVALIACION PARA 4º ESO

Bloque 1. O sentido relixioso do home

1. Aprender e memorizar os principais trazos comúns das relixións.
2. Comparar e distinguir a intervención de Deus na historia dos intentos humanos de resposta á procura de sentido.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

1. Recoñecer e valorar as accións de Deus fiel ao longo da historia.
2. Comparar e apreciar a novidade entre o Mesías sufrinte e o Mesías político

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

1. Descubrir a iniciativa de Cristo para formar unha comunidade que orixina a Igrexa.
2. Coñecer e apreciar a invitación de Xesús a colaborar na súa misión

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

1. Descubrir e valorar que Cristo xera unha forma nova de usar a razón e a liberdade, e de expresar a afectividade da persoa.
2. Distinguir que a autoridade está ao servizo da verdade.
3. Relacionar a misión do cristián coa construción do mundo.

CRITERIOS DE AVALIACION PARA 2º BACHARELATO

Bloque 1. ANTROPOLOXIA CRISTIANA

1. Recoñecer e apreciar o carácter sexuado da persoa e a súa importancia para construír a súa identidade.
2. Comprender e respectar os principios fundamentais da Igrexa respecto da vida.

Bloque 2. DOCTRINA SOCIAL DA IGREXA

1. Recoñecer e apreciar o cambio que a doutrina social da Igrexa outorga á persoa e á vida.
2. Deducir as consecuencias que implica a doutrina social da Igrexa no traballo, as relacións internacionais e a economía.

Bloque 3. RELACION ENTRE A RAZON , A CIENCIA E A FE

3. Recoñecer o valor social das achegas realizadas por investigadores cristiáns.
4. Comprender que a fe non se apón a investigación científica, senón que a promove, sempre en beneficio do home.

Bloque 4. A IGREXA XERADORA DE CULTURA OA LONGO DA HISTORIA

1. Recoñecer os esforzos que a Igrexa realizou ao longo dos séculos para que se respecte a dignidade do ser humano e os seus dereitos.
2. Comprender que algunhas creacións culturais son a expresión da fe

7.1 Avaliación Final

Eses criterios de avaliación propostos pola Comisión Episcopal de Ensinanza desenvólvense nos estándares de aprendizaxe de xeito que un alumno aprobará esta materia cando obteña o grao mínimo segundo ás rúbricas do apartado dous desta Programación onde se expresan os perfís competenciais. Tamén pode observarse nesas rúbricas a diferente puntuación que entre cero e dez adquire o alumno segundo a gradación da rúbrica.

Polo tanto, se un alumno acada unha cualificación igual ou superior a cinco terá aprobada a materia. No caso contrario, deberá recuperala do xeito seguinte:

- > Se suspende a primeira avaliación deberá presentar as súas producións na segunda avaliación. Se a autoría do alumno está garantida, e acada os estándares de aprendizaxe, a súa cualificación será dun cinco.
- > Se suspende a primeira e/ou a segunda avaliación deberá presentar as súas producións na terceira avaliación. Se a autoría do alumno está garantida e acada os estándares de aprendizaxe a súa cualificación será dun cinco.

A cualificación final da materia será a media aritmética das cualificacións das tres avaliacións.

En canto á promoción do alumnado este departamento seguirá en todo momento a normativa e os criterios acordados no centro.

7.2 **Avaliación Extraordinaria**

- > Se suspende a avaliación ordinaria, o alumnado deberá presentarse á proba extraordinaria presentando o seu blog, caderno ou portfolio que se cualificará segundo a rúbrica de blog.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Para revisar o desenvolvemento da programación fixándonos nos aspectos metodolóxicos, na idoneidade dos materiais e recursos e, loxicamente, en todo proceso de aprendizaxe, faremos un rexistro tal que a interpretación dos resultados e as modificacións necesarias (se as houbera), quedarán reflectidas nas actas da reunión de Departamento e na memoria final de curso nunha táboa como a seguinte:

Lenda: 1 – pouco/nunca   2 – poucas veces   3 – case sempre
4 – moito/sempre

Proxectando	1	2	3	4
1. A programación é clara				
2. Cumpriuse o programado para o trimestre				
3. É necesario algunha modificación na programación				
Desenvolvemento				
1. Introduzo cada novo exercicio e presento o plan de traballo explicando a súa finalidade				
2. Informo ao alumnado de como avalío cada exercicio				
3. Pido o material necesario para cada proposta con antelación suficiente				
Avaliación				
1. Os resultados axústanse á dinámica da clase				
2. O alumnado entende como avalío				
3. Flexibilizo os criterios de cualificación recollidos na programación				

9. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES E SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

- A) Se un alumno ten pendente a Relixión Católica do curso anterior e segue cursándoa, valorarase no primeiro trimestre se o alumno vai acadando o grao mínimo a acadar nos estándares de aprendizaxe co rendemento no actual curso. Esa valoración será mediante as rúbricas establecidas no desenvolvemento das clases habituais. Se o alumno non acadara o grao mínimo ao longo do curso poderá optar por realizar unha proba escrita para pendentes no mes de setembro segundo as datas establecidas polo centro.
- B) No caso de que o alumno non siga cursando a materia de Relixión realizará, coincidindo coa primeira avaliación, unha proba axeitada o grao mínimo que debe acadar. Se non a supera terá, a final de curso, outra proba ou entrega de traballos relacionados cos temas correspondentes.

En calquera caso os plans para a superación e a avaliación serán coas rúbricas propias do nivel que lle quedou pendente ao alumno

10. ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS EN BACHARELATO

O alumnado de 2º de Bacharelato en Relixión Católica que non tivera cursado esta materia en 1º Bacharelato deberá presentar durante o primeiro trimestre un blog ou portofolio onde irán reflectindo: a) A súa capacidade de comprensión dun texto bíblico, b) A presentación dun tema escollido ao azar para verificar a destreza de presentar información, c) A redacción dun ensaio (cuxa lonxitude sexa equivalente á de un folio por unha cara) para valorar a capacidade de expresión escrita, a habilidade para desenvolver un argumento coherente, o uso de referencias bibliográficas e a súa avaliación crítica de ideas.

11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Na materia de Relixión Católica non precisa, en xeral, ningunha avaliación ao inicio de curso posto que o alumnado que elixe voluntariamente a materia acada ao rematar o curso escolar os estándares de aprendizaxe no seu grao mínimo e posúe as competencias precisas para o curso que se inicia.

Aínda así pode ser necesario, nalgún caso de alumnado que procede doutros centros ou da Primaria, diagnosticar a situación de partida para detectar os casos nos que haxa que aplicar medidas de atención á diversidade.

Nese caso realizarase unha proba específica a principio de curso, que consistirá en probas obxectivas así como de texto incompleto, de emparellamento e de opción múltiple. A proba terá un carácter informativo e non terá validez para a avaliación e cualificación de final de curso.

Modelo de proba inicial para alumnos procedentes de Primaria ou susceptibles de medidas de atención á diversidade:

Di o nome das cinco relixións máis importantes que hai no mundo na actualidade.

Pon unha característica da vida de Xesús de Nazaret que máis te chamou a atención cando cha contaron.

Achégase a ti un compañeiro con un papel que pon: Mt 1, 1-5. A el parécelle unha marca de roupa pero ti sabes que é unha cita da Biblia. Explícalle que significa iso. É dicir, como se busca unha cita na Biblia.

Dos sete sacramentos que son: Bautismo, Confirmación, Eucaristía, Perdón ou Penitencia, Unción de enfermos, Orde Sacerdotal e Matrimonio, escribe:

Os que coñezas por ter asistido nalgunha igrexa a algún deles.

Os que ti tes recibido ou recibes actualmente.

Lembra o que tes estudado en cursos anteriores e contesta: signo que se utiliza en cada un deles (por exemplo, no bautismo se utiliza como signo, a auga) e o significado de cada un (por exemplo, a Orde Sacerdotal serve para que un rapaz poida ser sacerdote).

Escribe algo sobre a vida do santo, ou santa, ou personaxe famoso, cuxo nome coincide co teu

12. **MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE**

Na ensinanza da Relixión temos o convencemento de que cada persoa é única e irrepetible polo que a atención á diversidade está sempre presente. Habitualmente ocorre que algúns alumnos teñen necesidades educativas especiais asociadas a algún tipo de discapacidade física ou mental, outros necesitan axudas técnicas e outros están máis adiantados nas súas calidades requirindo ensinanzas alternativas para satisfacer as súas posibilidades en toda plenitude.

En todo caso seguiranse as directrices que marque o Plan de Atención á Diversidade do Centro.

Evidentemente traballaremos parellos co diagnóstico psicolóxico e pedagóxico en estreita relación co Departamento de Orientación do Centro e en sintonía cos profesores compañeiros de Pedagogía Terapéutica.

O alumnado de calquera das problemáticas deberá amosar un mínimo interese por acadar os estándares de aprendizaxe e poñer o esforzo do que sexa capaz así como unha actitude correcta fronte á materia, ao profesorado e aos compañeiros.

Máis concretamente, por experiencia de cursos anteriores, pódense presentar os seguintes casos:

1. Alumnado inmigrante con descoñecemento do idioma.
2. Alumnado co Síndrome de Asperger.
3. Alumnado con TDH.
4. Alumnado con síndromes do espectro autista.
5. Alumnado con dificultades de comprensión.
6. Alumnado con problemas de psicomotricidade.
7. Alumnado con dificultades de visión espacial.
8. Alumnado fortemente desmotivado ou fortemente motivado.
9. Alumnado con problemáticas emocionais

Neses casos aplicaremos as seguintes medidas:

- * Facer sentar ao alumno no lugar máis axeitado da aula daccordo ás súas necesidades psicomotrices, auditivas, visuais ou de calquera outro tipo.
- * Adaptar os criterios de corrección.
- * Titorizalo con algún outro alumno cuxas calidades sociais e destrezas o permitan.
- * Valorar e agradecer publicamente os seus acertos e minimizar os erros.
- * Atraer e manter a súa atención e motivación con frecuentes chamadas de atención.
- * Darlle máis tempo para realizar as tarefas.

- * Empregar Internet sempre que o alumno poida usar a rede para facer traducións, realizar actividades motivadoras e correctoras ou traballar en grupo.
- * Insistir na colaboración coa Titoría, co Departamento de Orientación e coa familia nos casos máis reincidentes e incontrolables.

13. **ELEMENTOS TRANSVERSAIS**

Os elementos transversais son os descritos no artigo 4 do Decreto 86/2015. O centro decidirá en cada nivel que elemento transversal vai ser traballado de forma coordinada, como se fora un proxecto multidisciplinar, dende diferentes materias.

Evidentemente o elemento transversal a traballar é algo que se decide antes do inicio de curso a nivel de centro, e debe ser aprobado en claustro. Unha vez aprobado en claustro, son os diferentes profesores e profesoras de cada nivel os que teñen que planificar esa actividade coordinados pola persoa que designe a xefatura de estudos.

A biblioteca escolar, como elemento central da vida do centro, ten que ser aproveitada e vinculada coas actividades que se desenvolven en cada nivel para traballar o elemento transversal acordado polo claustro.

14. **ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES**

Este ano o Departamento de Relixión acordou propor as seguintes actividades extraescolares.

As datas propostas son orientativas e suxeitas a revisión:

2ºESO: Ruta da Pedra e da Auga e Mosteiro de Armenteira

- ✓ Obxectivos esquematizados:
  1. A natureza coma lugar de encontro con Deus.
  2. O coidado da natureza coma tarefa encomendada a humanidade.
  3. O monacato. A dimensión contemplativa do cristiá: Arte, cultura, coidado da natureza, hospitalidade e solidariedade.
- ✓ Descrición esquematizada da actividade: Faremos sendeirismo pola Ruta da Pedra e da Auga e por último faremos unha visita guiada ao Mosteiro de Armenteira
- ✓ Datas: marzo de 2023 (**só pola mañá**)

4º ESO : Ribadavia. Xudeus e Cristiáns: Encontro e colaboración

- ✓ Obxectivos esquematizados:
  1. Comprobar a pegada do pobo Xudeu nunha vila galega. A súa relixión conforma un xeito de vida, fiel ao seu Deus, a pesar do Desterro.
  2. Traballar sobre a vida en común, encontros, desencontros, colaboración e respecto entre as comunidades Xudia e Cristiá na Idade Media no Ribeiro.
  3. Afondar no valor do respecto a tódalas crenzas e relixións. Para respectar e preciso coñecer e comprender.
- ✓ Descrición esquematizada da actividade: Visita guiada polas rúas e principais igrexas da Vila de Ribadavia: Visita a San Domingos, Castelo dos Sarmiento, Barrio Xudeu, Igrexa de Santiago, Igrexa de San Xoán (Da Orde Militar de San Xoán de Xerusalén). Visita a Tafona de Herminia e degustación de doces Xudeus que aínda perduran na gastronomía popular do Ribeiro.
- ✓ Datas: maio de 2022 (**Todo o día**)

2º BACH: Santiago: Camiño Francés e Pórtico da Gloria

- ✓ Obxectivos esquematizados:
  1. Vivir con outros peregrinos a experiencia da peregrinación.
  2. Decatarse do que supón o Camiño de Santiago como experiencia de encontro con un mesmo e experiencia compartida con outros, símbolo do peregrinar vital.
  3. Descubrir o Camiño de Santiago como construtor de Europa, canle de intercambio de coñecementos e crisol de culturas diversas, experiencia de solidariedade e comunicación.
  4. Coñecer o Pórtico da Gloria, cumio mundial do románico: A fe traducida a imaxes.

5. Comprobar a aportación do cristianismo a cultura, a solidariedade e a construción común das sociedades, eliminando fronteiras e barreiras.

- ✓ Descrición esquematizada da actividade: Faremos un tramo do Camiño Francés dende o pobo de Lavacolla ata Santiago. Visita guiada ao Pórtico da Gloria. 'Safari fotográfico' polos principais monumentos de Santiago
- ✓ Datas: abril de 2022 (**Todo o día**)

15. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

A programación terá un seguimento permanente por parte dos membros do departamento no relativo ao grao de cumprimento, proceso de ensinanza e aprendizaxe e desviación entre resultados obtidos e esperados.

Tamén se irá tomando nota de todas as suxestións que vaian xurdindo co obxectivo de velar polo axuste e calidade da nosa programación a través do seguimento dos seguintes indicadores:

AVALIACIÓN: 1ª / 2ª / ORDINARIA XUÑO											
RESULTADOS	Curso anterior			Curso actual			Observacións sobre o alumnado suspenso	1	2	3	4
	Nº alu	% A	% S	Nº alu	% A	% S	Escoita con atención as explicacións e orientacións				
							Amosa dificultades de comprensión				
	Comentario:						Amosa dificultades de psicomotricidade				

		fina				
		Trae o material				
		Realiza os exercicios na clase				
		É autor/a dos traballos que presenta				
		Pregunta cando non entende				
		Fala a destempo e molesta aos compañeiros/as				
		1: Nunca; 2: Poucas veces; 3: Con frecuencia; 4: Sempre				
ANÁLISE DA PROGRAMACIÓN	Elemento	Cúmprese		Motivo polo que non se cumpriu		
		SI	NON			
	Contidos					
	Metodoloxía					
	Recursos e materiais					
	Instrumentos de avaliación					
Criterios de cualificación						
MODIFICACIÓNS	Elemento	Replantexamento				
	Contidos					
	Metodoloxía					

	Recursos e materiais	
	Instrumentos de avaliación	
	Criterios de cualificación	

16. PUBLICIDADE DA PROGRAMACIÓN

A programación didáctica encóntrase a libre disposición de quen queira consultala en Xefatura de Estudos e en formato electrónico na web do centro.

Por outra banda, a información da metodoloxía da materia é subministrada de forma resumida ao alumnado ao comezo de curso.